АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Цэнхэр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/001-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.Open.audit.mn Архангай аймаг 2025 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Аудитор А.Пүрэвцэцэг Цахим хаяг: purevtsetsega@audit.gov.mn Утас: 9974-6363

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.02.17 № 14

танай ______________-ны №______________-т

ЦЭНХЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Э.БОЛОРЦЭЦЭГ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Цэнхэр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Архангай аймгийн Цэнхэр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

- Тус сумын Засаг даргын 2024.12.20-ны өдрийн А/237 дугаар захирамжаар улс төрийн албан хаагчидтай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө байгуулан, гүйцэтгэлийг үнэлж цалингийн сангаас 5,427.9 мянган төгрөгийн мөнгөн дүнгийн урамшуулал олгосон
- Сумын засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 3,300,000 төгрөгийг хуулийн дагуу тооцоо судалгаа хийлгүй иргэдэд хавтгайруулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хууль, Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журамтай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 351,720.2 мянган төгрөг, ОБЕГ-аас 72,000.0 мянган төгрөг, аймгийн ЗДТГ-аас 28,649.3 мянган төгрөг, бусад хандив 32,000.0 мянган төгрөг, нийт 484,369.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч бүртгэл тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Тус байгууллага нь тайлант онд орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны зардал, түүх соёлын бусад зүйлийг хамгаалах, ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг, орон нутгийн нөөц хөрөнгө, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, гамшгаас сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа, улсын баяр наадам арга гэсэн 6 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр 1,206,753.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, гүйцэтгэлээр 1,118,613.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, 88,140.3 мянган төгрөг, өөрийн давсан орлогоос 6,956.0 мянган төгрөг нийт 95,096.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 7 зорилтын хүрээнд 57 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан 50 арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, 5 арга хэмжээ 70 хувь, 2 арга хэмжээ хангалтгүй хэрэгжиж аймгийн Засаг даргын тамгын газрын Хяналт, шинжилгээ үнэлгээний хэлтсээс 83.3 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.
Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**85,746,283.00**	**109,776,152.00**
33	**АВЛАГА**	17,862,000.00	-
335	**Бусад авлага**	17,862,000.00	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	5,600,000.00	-
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	12,262,000.00	-
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	47,884,286.00	50,709,255.00
351	**Түүхий эд материал**	25,219,890.00	30,784,560.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	20,094,820.00	25,815,820.00
35130	Эм боох материал	5,125,070.00	4,968,740.00
354	**Хангамжийн материал**	22,664,396.00	19,924,695.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,484,055.00	2,360,765.00
35420	Аж ахуйн материал	14,952,300.00	15,483,550.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	7,500.00	957,500.00
35450	Барилгын засварын материал	6,220,541.00	1,122,880.00
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	19,999,997.00	59,066,897.00
36300	Тэжээлийн нөөц	19,999,997.00	59,066,897.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**3,282,038,121.47**	**3,567,053,564.96**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	3,282,038,121.47	3,567,053,564.96
392	**Биет хөрөнгө**	3,025,778,121.47	3,310,858,565.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,266,358,235.00	1,346,331,431.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(294,000,676.10)	(331,289,148.74)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	276,254,800.00	553,769,738.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(140,482,650.09)	(168,118,189.01)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	268,543,160.00	346,124,478.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(112,577,060.10)	(86,341,975.82)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	122,487,181.00	124,650,638.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(62,563,568.92)	(42,434,651.50)
39209	Зам, гүүрний байгууламж	850,000,000.00	850,000,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(56,666,666.64)	(113,333,333.28)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	8,500,000.00	8,500,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,473,700,011.00	1,510,700,011.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(583,674,643.68)	(697,600,433.58)
39217	Ном	9,900,000.00	9,900,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	256,260,000.00	256,194,999.96
39301	Программ хангамж	650,000.00	650,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(65,000.04)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	255,610,000.00	255,610,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**3,367,784,404.47**	**3,676,829,716.96**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**-**	**11,948,291.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	11,948,291.00
413	**Өглөг**	-	11,948,291.00
4136	**Бусад өглөг**	-	11,948,291.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	11,948,291.00

5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**3,367,784,404.47**	**3,664,881,425.96**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	3,367,784,404.47	3,664,881,425.96
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	650,717,567.00	650,717,567.00
51101	Өмч: - төрийн	395,107,567.00	395,107,567.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	2,449,622,359.08	2,746,719,380.57
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,449,622,359.08	2,449,622,359.08
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	297,097,021.49
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	267,444,478.39	267,444,478.39
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**3,367,784,404.47**	**3,676,829,716.96**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,591,858,152.00**	**1,850,821,943.57**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**478,465,909.00**	**599,412,099.57**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	478,465,909.00	599,412,099.57
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	450,000.00	1,516,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	450,000.00	1,516,000.00
120009	Бусад орлого	12,262,000.00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	464,594,209.00	561,459,599.57
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	1,159,700.00	36,436,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,113,392,243.00**	**1,251,409,844.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	35,646,343.00	44,656,044.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	17,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,287,682.00	15,399,148.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,358,661.00	9,256,896.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,077,745,900.00	1,206,753,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,077,745,900.00	1,206,753,800.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,163,981,000.27**	**1,538,968,422.08**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,120,981,000.27**	**1,538,968,422.08**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,083,927,726.47**	**1,378,765,573.20**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**424,328,831.22**	**631,823,233.27**
210101	Үндсэн цалин	309,883,209.07	418,183,877.07
210102	Нэмэгдэл	93,306,910.65	213,639,356.20
210104	Урамшуулал	21,138,711.50	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	53,091,800.00	79,918,140.45

210201	Тэтгэврийн даатгал	36,102,200.00	54,490,007.44
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,247,400.00	6,513,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,397,900.00	4,984,738.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	849,500.00	1,302,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,494,800.00	12,626,694.40
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	<u>29,639,000.00</u>	<u>62,281,472.40</u>
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,594,271.86	26,344,182.00
210302	Түлш, халаалт	18,044,728.14	35,848,290.40
210303	Цэвэр, бохир ус	-	89,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	<u>48,223,956.10</u>	<u>67,571,958.50</u>
210401	Бичиг хэрэг	6,364,950.00	7,122,790.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,562,904.00	30,133,692.50
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,965,852.10	7,800,000.00
210404	Ном, хэвлэл	284,000.00	60,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,784,800.00	18,745,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,261,450.00	3,709,876.00
2105	**Нормативт зардал**	<u>46,000.00</u>	<u>-</u>
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	46,000.00	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	<u>-</u>	<u>590,000.00</u>
210604	Урсгал засвар	-	590,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	<u>8,484,600.00</u>	<u>10,350,000.00</u>
210702	Дотоод албан томилолт	8,484,600.00	10,350,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	<u>160,614,123.00</u>	<u>165,555,890.00</u>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	159,935,302.00	164,567,640.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	119,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	140,771.00	231,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	450,000.00	450,000.00
210807	Газрын төлбөр	11,600.00	100,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	<u>359,499,416.15</u>	<u>360,674,878.58</u>
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	106,516,447.88	76,230,722.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	3,000,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	252,982,968.27	281,444,156.08
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	<u>37,053,273.80</u>	<u>160,202,848.88</u>
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	64,946,213.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	20,202,900.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	40,843,313.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	3,900,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	37,053,273.80	95,256,635.88
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,053,273.80	95,256,635.88
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**<u>43,000,000.00</u>**	**<u>-</u>**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	43,000,000.00	-
220001	Барилга байгууламж	8,000,000.00	-
221001	Их засвар	6,000,000.00	-
222001	Тоног төхөөрөмж	23,000,000.00	-
223001	Бусад хөрөнгө	6,000,000.00	-

3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**427,877,151.73**	**311,853,521.49**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	-	(14,756,500.00)
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	(14,756,500.00)
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-	(14,756,500.00)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**427,877,151.73**	**297,097,021.49**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,113,842,243.00**	**1,270,787,844.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**450,000.00**	**7,116,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	450,000.00	7,116,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	450,000.00	7,116,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	450,000.00	7,116,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,113,392,243.00**	**1,263,671,844.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	35,646,343.00	56,918,044.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	17,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,287,682.00	15,399,148.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,358,661.00	21,518,896.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,077,745,900.00	1,206,753,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,077,745,900.00	1,206,753,800.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**884,281,610.00**	**1,265,787,844.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**884,281,610.00**	**1,265,787,844.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**847,228,336.20**	**1,105,584,995.12**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	424,328,831.22	631,823,233.27
210101	Үндсэн цалин	309,883,209.07	418,183,877.07
210102	Нэмэгдэл	93,306,910.65	213,639,356.20
210104	Урамшуулал	21,138,711.50	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	53,091,800.00	79,918,140.45
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,102,200.00	54,490,007.44
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,247,400.00	6,513,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,397,900.00	4,984,738.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	849,500.00	1,302,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,494,800.00	12,626,694.40

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	30,000,000.00	50,333,181.40
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,700,000.00	26,344,182.00
210302	Түлш, халаалт	18,300,000.00	23,899,999.40
210303	Цэвэр, бохир ус	-	89,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	50,600,656.10	62,727,001.00
210401	Бичиг хэрэг	6,748,100.00	7,210,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,562,904.00	22,999,105.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,965,852.10	7,800,000.00
210404	Ном, хэвлэл	339,000.00	480,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,784,800.00	18,745,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,200,000.00	5,492,296.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	-	590,000.00
210604	Урсгал засвар	-	590,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,484,600.00	10,350,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,484,600.00	10,350,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	167,614,123.00	166,952,098.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	166,935,302.00	165,963,848.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	119,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	140,771.00	231,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	450,000.00	450,000.00
210807	Газрын төлбөр	11,600.00	100,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	113,108,325.88	102,891,341.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	113,108,325.88	99,891,341.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	3,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**37,053,273.80**	**160,202,848.88**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	64,946,213.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	20,202,900.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	40,843,313.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	3,900,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	37,053,273.80	95,256,635.88
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,053,273.80	95,256,635.88
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**229,560,633.00**	**5,000,000.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**229,560,633.00**	**5,000,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**229,560,633.00**	**5,000,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	229,560,633.00	5,000,000.00
220001	Барилга байгууламж	9,900,000.00	-
221001	Их засвар	9,858,800.00	-
222001	Тоног төхөөрөмж	21,100,000.00	-
223001	Бусад хөрөнгө	6,000,000.00	-

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	182,701,833.00	5,000,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**229,560,633.00**	**5,000,000.00**
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**650,717,567.00**	**267,444,478.39**	**2,021,745,207.35**	**2,939,907,252.74**
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	650,717,567.00	267,444,478.39	2,021,745,207.35	2,939,907,252.74
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	427,877,151.73	427,877,151.73
C08	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**650,717,567.00**	**267,444,478.39**	**2,449,622,359.08**	3,367,784,404.47
D01	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**650,717,567.00**	**267,444,478.39**	**2,449,622,359.08**	**3,367,784,404.47**
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	650,717,567.00	267,444,478.39	2,449,622,359.08	3,367,784,404.47
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	297,097,021.49	297,097,021.49
D09	**2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**650,717,567.00**	**267,444,478.39**	**2,746,719,380.57**	3,664,881,425.96

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,206,753,800.00**	**1,118,613,164.12**	**88,140,635.88**	**92.7**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,201,753,800.00**	**1,113,613,164.12**	**88,140,635.88**	**92.67**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,140,468,900.00**	**1,052,566,951.12**	**87,901,948.88**	**92.29**

2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**651,386,500.00**	**631,823,233.27**	**19,563,266.73**	**97**
210101	Үндсэн цалин	651,386,500.00	418,183,877.07	233,202,622.93	64.2
210102	Нэмэгдэл		213,639,356.20	213,639,356.20	
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**81,423,300.00**	**79,918,140.45**	**1,505,159.55**	**98.15**
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,367,800.00	54,490,007.44	877,792.56	98.41
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,513,900.00	6,513,900.00		100
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,211,100.00	4,984,738.61	226,361.39	95.66
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,302,800.00	1,302,800.00		100
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,027,700.00	12,626,694.40	401,005.60	96.92
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**55,000,000.00**	**50,333,181.40**	**4,666,818.60**	**91.51**
210301	Гэрэл, цахилгаан	31,000,000.00	26,344,182.00	4,655,818.00	84.98
210302	Түлш, халаалт	23,900,000.00	23,899,999.40	0.6	100
210303	Цэвэр, бохир ус	100,000.00	89,000.00	11,000.00	89
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**55,768,800.00**	**55,517,001.00**	**251,799.00**	**99.55**
210401	Бичиг хэрэг	7,000,000.00	7,000,000.00		100
210402	Тээвэр, шатахуун	16,000,000.00	15,999,105.00	895	99.99
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,800,000.00	7,800,000.00		100
210404	Ном, хэвлэл	720,000.00	480,000.00	240,000.00	66.67
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	18,745,600.00	18,745,600.00		100
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,503,200.00	5,492,296.00	10,904.00	99.8
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**10,350,000.00**	**10,350,000.00**		**100**
210702	Дотоод албан томилолт	10,350,000.00	10,350,000.00		100
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**209,040,800.00**	**151,307,950.00**	**57,732,850.00**	**72.38**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	207,890,800.00	150,319,700.00	57,571,100.00	72.31
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	119,250.00	80,750.00	59.63
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300,000.00	231,000.00	69,000.00	77
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	100,000.00	88,000.00	12,000.00	88
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	450,000.00	450,000.00		100
210807	Газрын төлбөр	100,000.00	100,000.00		100

2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**77,499,500.00**	**73,317,445.00**	**4,182,055.00**	**94.6**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,499,500.00	70,317,445.00	4,182,055.00	94.39
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,000,000.00	3,000,000.00		100
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**61,284,900.00**	**61,046,213.00**	**238,687.00**	**99.61**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**61,284,900.00**	**61,046,213.00**	**238,687.00**	**99.61**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	20,202,900.00	20,202,900.00		100
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс узүүлэх дэмжлэг	41,082,000.00	40,843,313.00	238,687.00	99.42
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**5,000,000.00**	**5,000,000.00**		**100**
	Дотоод эх үүсвэрээр	5,000,000.00	5,000,000.00		100
223001	Бусад хөрөнгө	5,000,000.00	5,000,000.00		100
1	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,206,753,800.00**	**1,118,613,164.12**	**88,140,635.88**	**92.7**
132	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,206,593,800.00**	**1,111,497,164.12**	**95,096,635.88**	**92.12**
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,206,593,800.00	1,111,497,164.12	95,096,635.88	92.12
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	160,000.00	7,116,000.00	-6,956,000.00	
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	160,000.00	7,116,000.00	-6,956,000.00	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл				
2	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1**	**1**		**100**
3	**Төсвийн байгууллага**	**1**	**1**		**100**
5	**АЖИЛЛАГСДЫН ТОО**	**28**	**26**	**2**	**92.86**
6	Удирдах ажилтан	3	3		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	16	14	2	87.5
8	Үйлчлэх ажилтан	9	9		100

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	

2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**56,918,044.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**56,918,044.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**53,018,044.00**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**7,210,000.00**
210401	Бичиг хэрэг	210,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	590,000.00
210604	Урсгал засвар	590,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**15,644,148.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,644,148.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**29,573,896.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,573,896.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,900,000.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,900,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,900,000.00
1	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**56,918,044.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**56,918,044.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	17,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,399,148.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	21,518,896.00
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 22,863.6 мянган төгрөгийн алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулсан. Харин шилэн данс, урсгал засварын зардлыг зориулалт бус зарцуулсан, үр дүнгийн урамшуулал илүү тооцож олгосон, авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй, орон нутгийн өмчийн газар дээр хувийн уурын зуух барьсан зэрэг зөрчилтэй холбоотой 2,190.5 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Зөрчлийг арилгуулах 1 төлбөрийн акт, 4 албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитаар залруулагдаагүй материаллаг 5 зөрчилтэй асуудал нь 2,190.5 мянган төгрөг бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 10,575.2 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Тус байгууллагын нярвын хөдөлмөрийн гэрээг үнэлэхгүйгээр ур чадварын нэмэгдлийг 25 хувиар тооцож 2,202,159 төгрөгийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах",Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 102.1.3-т "ажилтны ур чадварын түвшин, гүйцэтгэл, хөдөлмөрийн бүтээмжтэй уялдуулсан байх", Төрийн үйлчилгээний албаны түгээмэл мэргэжлийн албан хаагчдад ур чадварын нэмэгдэл олгох нийтлэг журмын 4-т “Ур чадварын нэмэгдлийг ......Ажлын үр дүн буурсан нөхцөлд ур чадварын нэмэгдлийн хэмжээг бууруулах буюу олгохгүй” гэсэн заалтуудыг мөрдөж ажиллаагүй байна..

__Шийдвэрлэсэн нь__: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Сумын Засаг даргын нөөц сангаас 2024 оны 12 дугаар сарын байдлаар нийт 3,300,000 төгрөгийг санхүү төрийн сангийн нэгж тооцоо судалгаа хийгээгүй Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэхгүй зарцуулсан ба Засаг даргын захирамжуудад холбогдох журмын заалтыг тодорхой тусгаагүй байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар баталсан “Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.1.4-т “...арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийн хэмжээг зөв, бодитой тооцсон эсэхийг холбогдох норм, норматив, тариф, бусад баримтаар нотолсон байх”, 5 дугаар зүйлийн 5.2-т “Тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газрын санхүү, төрийн сангийн нэгж шийдвэрийн төсөл болон холбогдох тооцоог хянаж Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсний үндсэн дээр Засаг даргын захирамж гаргуулна”, 6 дугаар зүйлийн 6.2-т “Нөөц хөрөнгийн зарцуулалтын тайланг санхүүжүүлсэн зардал, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө, төсөвтэй зэрэгцүүлэн гаргаж, байгууллагын дарга, нягтлан бодогч нар гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулан холбогдох баримтыг хавсаргана” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

__Шийдвэрлэсэн нь__: Зөрчлийг таслан зогсоох арга хэмжээ авч ажиллах албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.2 Тус сумын Засаг даргын 2024.12.20-ны өдрийн А/237 дугаар захирамжаар улс төрийн албан тушаалтанд 5,427,937 төгрөгийн үр дүнгийн урамшууллыг цалингийн сангаас олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

__Шийдвэрлэсэн нь__: Зөрчлийг таслан зогсоож, холбогдох хууль журмыг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.3 Сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зардлаас 22,863.6 мянган төгрөгийн өвс, тэжээлийг бэлтгэж нөөц бүрдүүлсэн хэдий ч гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх, нөөцийг сэлбэх арга хэмжээг аваагүй байна.

Энэ нь Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1.3, Төсвийн тухай хуулийн 5.1.3, Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 4.1.3, 4.1.4, 15.1.6 дахь заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах арга хэмжээг авч ажиллах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.2.4 Санхүүгийн тайлангийн завсрын аудитын дүнгээс 2025 оны 01 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 29/А0371159 дугаар албан шаардлагаар байгууллагын 2024 оны бараа материал, эд хөрөнгийн тайлан тооцоог үнэн зөв гаргаж, 2025 оны 01 сарын 25-ны дотор ирүүлэхийг ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарт даалгасан боловч шийдвэрийн биелэлтийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй, шатахууны анхан шатны баримтад хяналт тавьж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2-т "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7-т "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын шийдвэрийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй тул Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-т "Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно" гэж заасны дагуу Засаг даргын тамгын газрын дарга, нягтлан бодогч, нярав нарт хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ЗДНХ-өөс зориулалт бус зарцуулсан	1	3,300.0			1	3,300.0						
Дараа оны өвсний нөөцийг худалдан авах эх үүсвэр бүрдүүлээгүй байна	1	22,863.6			1	22,863.6						
Зориулалт бус зарцуулсан	1	5,427.9			1	5,427.9						
Эд хариуцагчийн тайлангийн иж бүрдэл дутуу	3								3			
Нярвын ажлыг үнэлэхгүй ур чадвар олгосон	1	2,202.1	1	2,202.1								
Нийт дүн	**7**	**33,793.7**	1	**1,000.0**	**3**	**31,591.5**			**3**			

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээлэл дутуу байршуулсан	1	0	-	-	1	0	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
					-	-	-	-